

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhid., Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Păreri asupra situației.

Distinsul fruntaș român, domnul Dr. Ioan Mihai, s'a pronunțat asupra situației interne dela noi în chipul următor:

„Situația ce s'a creat partidului național, prin neînțelegerile eșite la iveală în vremea din urmă, este regretabilă, fiind nespun de păgubitoare pentru interesele noastre naționale.

Este deci dorința tuturor oamenilor de bine, în special însă este de datoria comitetului executiv al partidului, să pună, cât mai de grabă, capăt acestei situații nefaste.

Evident, că această situație se datorește, în mare parte, campaniei nefericite, pornită și susținută de cele două ziare naționale din Arad.

Prea adeseori au pierdut din vedere conducătorii acestor ziare, că acțiunile, a căror basă nu o formează dragostea frățească, ci ura și invidia, nu pot da rezultate multămitoare și că misiunea lor nu poate fi, să învrăjbească sufletele, ci să le unească, întărindu-le în credința idealurilor noastre.

Neavând vre-un motiv să bănuiesc, că lupta se dă pentru interese personale meschine, trebuie să primesc de bun ceeace se accentuează în public, anume, că: pricina neînțelegerilor, în definitiv, se reduce la două chestii: aceea a „tradării” de o parte, și aceea a „premenirii”, de altă parte.

Urmând a fixa responsabilitățile, cu privire la aceste capete de acuzație reciprocă, părerea mea e următoarea:

Voiu începe cu chestia „premenirii”, căci aceasta s'a afișat mai înainte în ziaristica noastră, și, desigur, în parte, ea a dat naștere, sau pretext, pentru afișarea celei de a doua. Eu înțeleg prea bine, că în atmosfera de nemulțumire și de zăpăceală, cauzată prin dezastrul dela alegerile dietale ultime, s'au putut

afila o seamă de tineri, cari să pună în circulație lozinca „premenirii” — crezând, probabil, că nesuccesul alegerilor și al luptelor politice din trecut se datorește insuficienței conducătorilor partidului.

Ori, acuze de acest ordin, ridicate împotriva deputaților și comitetului executiv, după mine, sunt cu desăvârșire lipsite de temei, căci cauza adevărată a nesucceselor noastre politice trebuie căutată în altă direcție.

Este departe de mine intenția să fac, cu acest prilej, critica programului politic dela 1881, sau a tacticii noastre parlamentare, — țin numai să spun că, câtă vreme se ține la acest program, *mai mult ideal*, în situația actuală parlamentară și politică din Ungaria nu se pot obține rezultate politice momentane, multămitoare și vizibile, fiind sub acest raport absolut indiferent, dacă conducerea partidului și deputații din cameră se recrutează dintre „oțeliți” sau „ramoliți”, — pentru că să întrebunțez termenii de cari atât de mult s'a abuzat în tirpul din urmă.

Așa fiind, este nejust și nedrept a critica persoane, pe această temă.

Aceasta însă nu va să zică, că eu contest orice tendință de „premenire”, fie în persoane, fie în ideile conducătoare ale partidului. Nu! Vorba e, că toate trebuie făcute cu rost, la timp și loc potrivit!

O „premenire” în conducerea partidului, neputându-se face, decât prin conferență națională, singură chemată a aprecia munca bărbaților săi de încredere din comitetul executiv: ce rost poate avea, mă rog, să criticăm astăzi activitatea comitetului, scăzându-i prestigiul necesar, când nu este vorba — și lipsește poate și posibilitatea întrunirii conferenței naționale?

Cui prodest?

Dorința „premenirii” comitetului executiv, deci chiar fiind justă, astăzi, de sigur e la nelocul său!..

Ce privește „premenirea” în ideile conducătoare ale partidului și inițierea de acțiuni noi, ținându-se seamă de cerințele unei evoluții normale, este mai presus de îndoială că, orice discuție academică pe această temă, nu poate să fie decât totdeauna binevenită, iar ziarele noastre discutând asemenea chestii, de sigur, își împlinesc cea mai elementară datorie.

Tot ce se poate spune în această direcție e, că discuții de acest ordin se pot face, și trebuie făcute, în orice caz, *fără ascuțit vâdit în privirea conducerii partidului, la care te mărturisești a aparține.*

Altceum stă chestia, când se tratează de propoziții și acțiuni de actualitate concrete, bine precizate.

Cred că în asemenea cazuri nu e indicat să faci discuție publică în ziaristică, ci e de preferit, să te adresezi cu dezideratele tale direct comitetului partidului, care oricum, este și rămâne în primul rând chemat să-și spună cuvântul hotărâtor.

Și eu sunt prea convins, că comitetul va primi întotdeauna de ale sale propoziții aflate bune, oportune și posibile, fără a căuta din ce parte au venit ele, căci nefăcând acest lucru, neapărat ar lipsi dela datoria sa.

Acestea fiind vederile mele în chestia „premenirii”, trebuie să spun cu toată franchețea și sinceritatea datorită, că oricine a trecut, sau va trece în viitor, peste aceste margini firești și singur admisibile, a greșit în trecut și va greși în viitor.

Trecând la a doua chestie de controversă, voi zice, că, nu este de mirat că, în fatala atmosferă de după alegerile ultime, a putut să incolțască și fantoma „tradării” — căci, cunoscute fiind relațiile vechi și intime ale părintelui Mangra și

ale domnilor Brote și Slavici cu grupul din jurul „Tribunei”, — când părintele Mangra și-a făcut trecerea neașteptată în tabăra guvernamentală, iar domnii Brote și Slavici au încercat să justifice pasul făcut de părintele vicar, — lumea noastră zăpăcită prin aceste atitudini ciudate, în primele momente prea ușor a putut să dea crezare șvonurilor și șoptelor puse în circulație referitor la tradare. Cu toate acestea, când „Tribuna” s'a desolidarizat solemn și în public de domnii Mangra-Brote-Slavici, și văzând ținuta absolut corectă și națională a „Tribunei” dela alegeri și până astăzi, mai ales după ce domnul Oncu în calitate de proprietar material, iar domnul Goga în calitate de proprietar spiritual al „Tribunei”, — au luat în fața publicului mare răspunderea, pentru ținuta politică viitoare a „Tribunei”, — țin că orice proces de intenții trebuia să înceteze cu desăvârșire.

Drept aceea găsesc, că a făcut o greșală politică comitetul executiv al partidului, făcând „excomunicarea” prematură a „Tribunei”, — și țin că a greșit mult în deosebi, când a permis, ca în ziarul oficial al partidului să se afișeze și un an de zile să se continue lozincile nefericite privitoare la „tradarea” și distrugerea „Tribunei” pentru că astăzi e clar, că presupunerea „tradării” a fost o fantomă, iar distrugerea „Tribunei”, ar fi o pierdere națională. În fine țin să accentuez, că nu pot decât să desaprobat stăruințele „Românului” întru „anihilarea” domnilor Oncu și Goga.

Ar fi deplasat să fac eu apărarea acestor doi vrednici fii ai neamului nostru, mă mărginesc deci să spun, că am dorința fierbinte, ca mulți fruntași de ai noștri să aibă la activul lor acea muncă cinstită și acele merite reale, cu cari, cu drept cuvânt, se pot mândri domnii Oncu și Goga!

FOIȘOARĂ.

Rolul preotului în viața culturală a satelor,

de preotul Ioan Popa.

(Urmare).

„De-i iarnă, țărânul în alte părți nu stă numai prin cărciume, nici nu zace acasă ca noi, ci lucrează. Ce? Iată: plării de paie pentru vară, tot felul de coșuri de paie, ori trebuitoare casei, ori pentru vânzare, împletituri de sârmă. Iarna fiind lungă și oamenii neavând lucrul la câmp, ei își dreg aneltele; de aici au învățat pe lângă carte un meșteșug și fac fel de fel de lucruri: linguri frumoase, jucării de lemn pentru copii, ca să le vândă pe la târguri. Știu cismărie, tâmplărie, ferărie, așa în cât nu s'au dus pentru nimica toată foga la târg cu banul în mână. De femei nu mai zic nimic; tot ce trebuie la îmbrăcat, tot ce trebuie casei, din mâinile lor ese.

„La toate aceste și la alte multe bunuri cum au ajuns ei? Numai voind și a călând de spusele preotului și ale învățătorului”. (V. Puia „Ce trebuie să facem”, Alb. An. II. p. 1058—69).

Am arătat această minunată icoană, ca rod al unei munci minunate și înțelepte a unor oameni diatr'un sat al Apusului, fiindcă ea este și trebuie să fie, de

voim ca vitorul să țină seama de noi, iluzii nădejdi în de bine a zilei de mâine al nostru al tuturor, farul îndepărtat, spre care, în nădejdea unor revărsări de raze luminoase și dătătoare de viață în toate încheșturile și alcătuirile satelor noastre, trebuie să tindem, fie valurile cât de furtuoase și de turbate, zăgăzurile cât de mari!

S'o ținem deci în întreg cursul păstoririi noastre înaintea ochilor, căutând rând pe rând prin muncă stăruitoare și neobosită a îndeplini o figură sau alta din tabloul amintit.

Porunca dumnezească: „fiți desăvârșiți” au nu ne îndeamnă și ea spre o astfel de îndeplinire? Au nu este desăvârșirea scopul omenirii pe acest pământ? Și nu este el și al nostru? Nu să cheltuiem și în satele noastre cele mai mari sume cu ridicarea de altare bisericesti și școlare, cu nobilul scop de a revărsa asupra credincioșilor micii și mari învățăture bisericesti și a școlarii, precum a tot felul de învățături trebuincioase? Nu-și crește și nu își are fiecare neam un număr mai mic sau mai mare din așa numiții cărturari, ori îndatorirea de a deștepta și povăști pătura mare și largă a poporului, de a introduce îndrumări nouă în viața lui, de-a întări și imputernici înținsele rădăcini ale pomului mare de neam, oare oare, teste, susține, dă suc de traiu, cinstă și viață, atâtor și atâtor oameni cu carte,

portătorilor auzmitelor ramuri de ofiții, ridicând pe unii la înalte trepte și graduri de domnie și stăpânire? Au lăsând să cadă binecuvântata ploaie, plină de mană și de viață a unei călduroase primăveri, dimpreună cu razele binefăcătoare a tot felul de învățături morale și culturale asupra pământului, asupra adevăratei temelii, a decă asupra poporului, nu revărsăm și asupra noastră? Nu să cheltuieste atâta și atâta trudă și muncă spre iscodirea diferitelor învățături, cari să trezască și să lumineze mințile, să întărească sufletele, să ușureze povara de muncă a brațelor, cu'n cuvânt să perfecționeze și să desăvârșască tot felul de muncă și învățătură, cari toate, toate să fie tot atâtea arme avantajoase în mâinile omului, cari să-i câștige, să-i ușureze împlinirea rostului pe pământ: desăvârșirea în toate? O împlinire de poruncă aceasta a Atoateștiului, Preabunului și Preaputernicului Dzeu, care din început toate le-a creat, lăsând omului voie și înțelepciune spre descoperire și inventare.

Toate aceste adevăruri, ca unii ce facem parte din cărturărime și am stat și suntem în cea mai directă și mai apropiată legătură cu poporul, nu ne admănișă, nu ne sună, nu ne îndatorează pe noi în primul rând?

Și dacă meditam câtă de cât asupra tabloului amintit, îl găsim în toată bogăția, în toată frumusețea desăvârșirii. Găsim în

satulorile lui toate împănările ce împodobesc pe un bun și adevărat creștin. Găsim tăria credinței, a iubirii de Dzeu și a deapropelului, cunoșterea învățăturilor dumnezeiești și a altor, de lipsă spre purtarea unui tralu cuvincios și a unei economii raționale în toate ramurile de meserie și economie. Găsim tot felul de alcătuirii și societăți menite să le întărească biserica școlară și neamul, cu anunate praznice dumnezeiești, naționale și culturale, să le întărească și înalte sufletele, să le înfrumusețeze locurile mai de seamă din comună, să ușureze tot felul de muncă greă, să împlinească și întregască încercările vieții, să ajutoreze pe cei săraci și neputincioși, să apere și scutească de prada nesățioasă a focului și a altor nenorociri averea și banul propriu, precum și al deapropelului etc. Găsim în el toate acele fapte mărețe, acele virtuți dumnezeiești și omenesti, cari atât de bine îl îmbracă și-l sed bine omului, și cari îi dau și-l îndeamnă întotdeauna și în toată bună vremea cum să se poarte față de Dzeu, față de sine, de aproapele, precum și față de anumite societăți, deasemeni și cu lucrările și bunurile proprii și ale deapropelului. Căci numai presupunând astfel de calități și însușiri putem înțelege alcătuirea atâtor lucruri minunate, pacea și dragostea ce le conduc, propășirea largă a satului adus spre pildă.

(Va urma).

Când și din o parte, și din cealaltă, se vor recunoaște greșelile reciproce, și se va reveni asupra lor, cred că ne mai stând piecedi obiective în cale, restabilirea armoniei și disciplinei în partid se poate face fără greutate.

Răspunderea situației actuale și a celei viitoare rămânând în chip firesc în sarcina conducerii oficiale a partidului, după a mea părere este datoria comitetului executiv să caute și să afle căile și mijloacele potrivite pentru restabilirea ordinii răsturnate prin neînțelegeri și greșeli reciproce.

Încât mă privește aș propune, ca tranșarea diferendelor regretabile de astăzi să se încerce în o conferință mixtă, la care ar fi să ia parte: Partenie Cosma, Andrei Băseanu și Emanuil Ungureanu, ca bărbați de încredere imparțiali, Teodor Mihali, Ales. Vaida și Iuliu Maniu, ca reprezentanți ai comitetului executiv al partidului și al ziarului autorizat, iar Nic. Oncu, Rom. Ciorogariu și Oct. Goga, ca reprezentanți ai „Tribunei”.

Am credința, că punându-se acești domni, cu bună credință la sfat și la lucru, aflarea soluției multumitoare n'ar fi prea anevoiasă. Terminând spun, că soluția la care s'ar ajunge în comun acord va trebui supusă comitetului executiv spre aprobare, iar inițiativa pentru intrinseca consfățuirii indicate, sau pentru altă modalitate de complanare a diferendelor actuale, în ori ce caz îi revine onorabilului *president al partidului*.

Înmormântarea Cavalerului Ioan de Pușcariu.

— 28 Decembrie 1911.

„Te-ai dus pe calea sorții, pe care toți vom merge, Deși nu toți ca tine cu euget liniștit, Căci moartea al tău nume din inimă nu ni-l șterge Ca unul ce-ai fost rază la un popor părăsit”.

(A. Murășanu).

În noaptea sfântă, în care tot creștinul bine simțitor esteaptă cu dor prăznuirea Nașterii Mântuitorului lumii; în noaptea sfântă, în care mici colindători în felul lor idilic și vesel ne vestesc bucuria zilei ce vine; în noaptea în care ingerii din cer s'au pogorât peste peștera din Vifleem vestind păstorilor și prin ei la toată lumea nașterea din fecioară a Dzeumului Ius Hristos, în acea noapte se pogorâ din cer și ingerul morții și cu zimții aripi sale neîdurate și reci, stârge candela viții venerabilului *Ioan cavaler de Pușcariu*.

Deși după concepția omenească și debilitatea veacului în care trăim ni s'ar părea că a atins limita de vârstă ajungând la 88 de ani, deși îl știam încă din primăvară cam suferind, totuși moartea sa ne-a emoționat; un gol și pustiu adânc pare că s'a sălășluit în inimele noastre, știind-l acum dus dintre cei vii, și plini de tristare ne punem întrebarea: Cine va mai suplini golul rămas în urma ilustrului defunct?

„Din zi în zi pădurea bătrână se rărește, Azi un stejar, mâni altul, pe rând se prăbușește Și largi poiene triste rămân în urma lor”.

(Alexandru).

Activitatea sa prodigioasă pe toate terenurile se aseamănă unei zile senine, luminoase, în viața mornică, noroasă și tristă a mult cercatului nostru popor românesc.

Ioan cavaler de Pușcariu s'a născut în Sâhodoș-Braului, la 10 Oct. 1824 din părinți protopop onorar Ioan și soția Stana n. Tătulea.

Acestui venerabil părinte se cuvine și aici să-i aducem primul de recunoștință, oăci dănsul contrar tradițiilor urmate de antecesorii săi, cari erau mulțumiți, dacă din familia lor un singur copil învăța ceva carte pentru ca să se poată face preot, cunoscând semnele vremii și-a dat pe toți fiii săi la învățatură, punând astfel bază unei pleiade de intelectuali, dintre cari unii au ajuns la însemnate poziții atât dincoace, cât și dincolo de Carpați.

Tinărul *Ioan* și-a făcut studiile gimnaziale în Brașov și Sibiu, a trecut apoi la teologie, pe care a terminat-o în anul 1845.

De aici a trecut la Cluj, unde a studiat filosofia și chemia, s'a reîntors apoi iarăși la Sibiu, unde a terminat drepturile.

Aici l-a găsit epocalul an 1848.

În fruntea unei cete număroase de români cu steagul în mână, merge la Blej, spre a lua parte la memorabila adunare pe câmpul libertății, care îl și alege membru al comitetului național permanent.

După potolirea revoluției intră în serviciul statului, mai întâi ca asesor în districtul Făgăraș, apoi ca subprefect la Perșani și Ucea; ca adjunot la judecătoria din Deva, jude de oero în Paj, pretor în Vereș, concioist la cancelaria alică a Ardealului la Viena, administrator al comitatului Cetatea-de-Baltă, în care calitate i s'a conferit ordul coroana de fer ol. III. și rangul de cavalier ereditar.

Mai târziu a fost numit comite suprem în Făgăraș, apoi consilier de secțiune în ministerul de culte și instrucțiune publică și în fine jude la curia regescă din Budapesta, de unde în anul 1890 s'a retras în pensiune la locul său natal în Bran.

Pe lângă împlinirea conștientioasă a acestor ofii importante, activitatea sa s'a estins și pe alte terene. Astfel a luat parte ca deputat la dieta din Sibiu, la dieta din Cluj, la senatul imperial din Viena, la dieta de încoronare din Pesta, la conferința națională din Meroures, pledând pentru activitatea parlamentară a Românilor.

În serviciul neamului său și-a pus și condeul isusit, colaborând la mai multe ziare și scriind importante studii, precum: Causa română, Considerațiuni asupra spațiului și timpului, Comentariu la patenta urbarială din 1854, Die rönische Amtsprache, Măru, Stroguri, Comentariu la statutul organic etc. A adunat datele istorice privitoare la familiile nobile române, la Negru Vodă, dar mai important este faptul, că dănsul a fost cel dintâi, care pe cale publicistică a dat impulsul prim la înființarea mândrei noastre Asociațiuni, în o serie de articole publicate prin anul 1860 în „Telegraful Român”. Tot dănsul a lucrat și proiectul de statute ale Asociațiuni.

Pentru remarcabila sa activitate literară Academia Română la ales de membru al său, mai întâi onorar, apoi ordinar.

Dănsul a fost mâna dreaptă a marelui arhieru *Saguna* la compunerea statutului organic, reintrocata noastră lege fundamentală bisericească, la a cărui sancționare mult a concurat ca referent în cauză în ministerul de culte.

Dela introducerea constituționalismului în biserica noastră a fost neîntreput membru în sinoadele arhiericezane și în congresele naționale bisericești, luând parte la cele mai importante comisii în cari adeseori își spunea cuvântul hotărâtor.

Un merit neperitor a câștigat repozatul în jurul fundației nemuritorului Goz d.

Nu mai tactului, prudenței, înțelepciunii și energiei sale avem să mulțumim, că în momentele de ceroare și cumpănă, s'a putut delstura criza, provenită prin atacarea cu proces a fundației, din partea rudenilor decedatului fundator.

Chiar și numai din această schișă fugitivă a multiplei sale activități lese în evidență puternica individualitate a defunctului și ne îndreptățește a ne pune de nou întrebarea: Cine va umplea golul rămas în urmă? Cine va mai presta atâta muncă și jertfă desinteresată, mai cu seamă în vremurile în cari trăim azi? Și cine nu va recunoaște și admite, că la dănsul află potrivit aplicare cuvintele poetului, că aproape o jumătate de veac a fost stăpîul și „rază mal unui popor părăsit”.

Înmormântarea s'a săvârșit Mercuri în 28 Dec. v. — în mijlocul unei efuente de lume ne mai pomenite în părțile noastre, și a decurs precum urmesă:

Serviciul funebru.

L'a condus P. C. Sa dl protosincol și director seminarial Dr. Eusebiu R. Roșca, cu mult tact și precisiune, asistat fiind de protopopii: Iancu Hamza al Braului, Dr. Vasile Săftu al Brașului și de șase preoți din Bran.

Răspunsurile fanebrale le-a dat corul învățătorilor din Brașov, Zrnesti și Brar, poștiți în sala vilei defunctului, ear prohodul s'a săvârșit în curtea spetioasă, pentru ca să poată asista întreg publicul prezent.

Discursurile.

Primul discurs de o rară frumsețe, neîntreput ca fond și formă, l-a ținut distinsul fiu al bisericii noastre și energicul director seminarial P. C. Sa dl Dr. Eusebiu R. Roșca, care dă expresiune dolului profund și pe-dereii ce a îndurat patrie, națiunea română și biserica ortodoxă prin moartea defunctului. Descrie în colorii vii activitatea răposatului ca emploiat al statului, ca membru al diferitelor corporațiuni, din care a făcut parte, scoate în evi-

dentă cu multă perspicacitate, individualitatea răposatului, asemănându-l unui stejar cu rădăcini puternice și coroană largă, sub umbra căruia mulți osteniți și năsujiți și-au aflat sent și adăpost. În fine în numele Exceelenței Sale I. P. S. Domn Arhieriscop și Mitropolit *Ioan*, pretinul din copilarie și împreună lucrătorul pentru binele și fericirea patriei, neamului și bisericii străbune, își ia un doios rămas bun.

Predica P. C. Sale, — publicată în oloanele acestui ziar, — a făcut o adâncă impresie asupra ascultătorilor. Chiar și streinii prezenți au lăudat-o mult.

Al doilea orator a fost dl *Ioan Bogdan*, decanul facultății de litere din București. Dsa vorbește în numele „Academiei Române”, schițând activitatea defunctului ca soritor și înșirând operele mai valoroase scrise de dănsul.

Vorbirea domnului *Ioan Bogdan* a fost următoarea:

„Depunând, în numele Academiei Române, o coroană pe sicriul ce cuprinde rămășițele pământești ale cavalerului *Ioan Pușcariu*, exprim adâncile regrete ale membrilor ei pentru trecerea din viață a unui din cei mai vechi colegi ai lor. Răposatul era membru onorar al Academiei dela 1877, când a fost ales în urma meritelor însemnate ce-și câștigase pentru Români din țările coroanei ungurești prin activitatea sa publică, prin zelul cu care contribuise la înființarea și întărirea lucrării ale Asociațiunii transilvane pentru cultura rom. și literatură poporului român, și prin munca ce o pusesse la dezvoltarea organizațiunii bisericii române ortodoxe din Ungaria.

În mijlocul ocupațiilor sale de altă natură, răposatul a găsit totdeauna vreme să se ocupe de studii istorice și și-a îndreptat atențiunea mai ales asupra vechilor familii nobile de origine română, cari aproape toate au dispărut, contopindu-se în clasa dominantă maghiară. Resultatul acestor studii au fost cele două volume publicate în 1892 și 1895 sub auspiciile Asociațiunii transilvane și sub titlul „Date istorice despre familiile nobile române”.

Materialul bogat de care se slujește în aceste studii, anume, o colecție de documente referit are la vechia nobilime română din Ungaria, copiată de el însuși, o dăruie răposatul Academiei Române la 1892.

Aceste și alte studii, între cari se disting cele de cuprins juridic și administrativ, au îndemnat pe Academie să-l aleagă la 1900 membru activ al ei.

Ales astfel membru activ la o vârstă când cei mai mulți simt nevoia de odihnă deplină, ilustrul răposat n'a pregetat să vie destul de des la București și să ia parte la lucrările Academiei noastre, setind mai în fiecare sesiune dela 1900 încoace câte un studiu sau o mică notiță privitoare la istoria Românilor din Ungaria sau a raporturilor lor cu cei din țara românească.

Patru ani înainte de moarte, în 1907, și-a terminat tipărirea unei lucrări, care l-a preocupat din tinerețe „Despre boerii d n țara Făgărașului”.

Răposatul a fost un cercetător harnic al trecutului poporului său, trecut pe care voia să-l vadă în cea mai frumoasă lumină, totdeauna mai frumoasă decât a fost în realitate. El aparține acelei generații de învățați și oameni politici ai Românilor din Ungaria, cari într-o închipuită stăluire a trecutului căutau sau mângăiere pentru slăbiciunile prezentului sau mijloace de luptă pentru înlăturarea lor. Studiile istorice au pornit într'un astfel de mediu nu dintr'un interes rece pentru știință, ci dintr'un sentiment cald de patriotism, care s'a comunicat contemporanilor și a contribuit la întărirea acelei conștiințe naționale, pe care au arătat-o Români din Ungaria în luptele lor constituționale din ultimele decenii.

Unul din deșteptătorii acestei conștiințe a fost răposatul nostru col g, și de aceea Academia Română se asociază astăzi cu durere la dolul ce învăluie pe compatrioții săi mai apropiați. Și de o parte și de alta a Carpaților memoria lui va fi eternă.

Fie-i țărâna ușoară”.

Al treilea vorbitor dl *Andrei Băseanu*, președintele Asociațiunii, vorbește în numele acestei înalte instituțiuni culturale, înștând cu deosebire asupra meritului neperitor ce-l ere defunctul, ca unul care a dat primul impuls la înființarea Asociațiunii.

Asemănând pe răposatul cu un măr roditor, din a cărui fructe a gustat nu numai membrii familiei, ci întreaga neamul românesc, și încheie aducând primul de recunoștință și amintire vecinică din partea Asociațiunii.

La mormânt mai vorbește dl protopop *Ioan Hamza* ca mult avânt și emoționat până la lacrimi, schițând de nou activitatea multilaterală a răposatului și insistând cu deosebire asupra îndrumărilor

date de dănsul ca membru al sinodului protopopesc, ca membru al președinte al eforiei școalei centrale și al reprezentanței bisericeilor brăneni și încheie cam astfel: „Umbra sfântă! P. omitem aici la marginea mormântului Tău, că steagul purtat de tine cu atâta vitejie îl vom purta și noi, calea bătăută de Tine o vom urma și noi, ori cât de debili ar fi pașii noștri, călăzîți de lumina științei și v rtiților Tale, ne vom însușești și noi de idealul Tău și al nostru: înflorirea sf. noastre bisericii și a iubțului nostru popor român”.

În fine mai vorbește dl stud. în medicină *Aurel Stoian* în numele miilor de studenți români, cărora li s'a făcut posibilă terminarea studiilor, prin stipendiile primite din fundațiunea Gozdu și aduce mulțămire ilustrului președinte al comitetului fundațiunii trecut acum într-o altă lume mai fericit.

(Va urma).

Din despărț. „Asociațiunii”.

Prelegeri publice în Săliște.

(Fine).

Unul dintre cei mai cuminți, cu multă învățatură și răvnă spre istoria neamului său, este „marele logofăt” *Miron Costin* (1633—1691). Pocat însă că într'un oomplot (Velicico) e omorât în puterea v eți, la vârsta de 45 ani sub domnitorul Constantin Cantemir. În prefața cărții pentru „Descălecatul dintâi al țării Moldovei” și al neamului moldovenesc, — polemică cu adnotatorii lui Ureche, — de tot frumos și îndușetor spune temerea cu care se apucă de scrierea istoriei, după un trecut atât de vechiu și înt neoc. Roga pe Dz v, cum i-a ajutat lui Moise să scrie cele cinci cărți ale scripțurii vechi și la mulți alți scriitori de istorie vechi, să-i ajute și lui a descoperi și scrie istoria neamului său. Mult îl supără, îl indignează chiar pe Costin povestea m'no noasă a lui Istrate Logofătul, fiul său Simeon Dascalul și nepotal Missil Calugărul despre descălecatul dintâi al țării Moldovei, fiindcă aceștia nu s'au sfii a scrie „bezne”, că rădăcina acestui neam e adusă din temnițele Rămului. Se hotărăște în temeiul tuturor izvoarelor ce le-a putut avea la îndemână a spulbera aceste „bezne”, și-a scris în cartea amintită istoria edevărată a obârșiei neamului său. A mai scris: 2. „Ltopisețul Moldovei”, dela Aron-Vodă (contra lui Ureche). 3. „Istoria de oraie ungurească de când a căzut sub mâinile Turcilor”. Spune, că Costin nu a fost numai un bun prozator — ci și poet, că e primul la noi care a cercat să stabilească anumite reguli de versificare. Amintește și unele versuri ale lui, ca

„Neamul românesc de unde dăreadză
Din țările Rămului, tot omul să creadă” ș. a.

Alt cronicar a fost fiul său, *Nicolae Costin* (1660-1712) în unele privințe mai erudit decât tatăl său, dar stilul cu mult mai greoi și mintea mai puțin ageră. Continuă scrierea cărții despre „Descălecatul dintâi” și-a „Ltopisețului”, însă fără mult succes.

Alt cronicar, de clasa mijlocie, e *Neculce* (1662-1743), citează mai multe legende istorice păstrate, de el și versificate de poeți Alexandru, Bolintineanu ș. s.

Acel care se ridică, prin bogatele cunoștințe ale științei pe ea toți cei amintiți, e *Dimitrie Cantemir*. Crescut în cele mai bune și de seamă școli ale Constantinopolului ajunge nu numai în ceroul țării Românești, ci în al Europei unul dintre cei mai învățați oameni. Cunoaște și scrie mai multe limbi, ca: română, latină, italiană, turcă, greacă, s'avonă și franceză. A scris cărți de mare valoare literară. Mai însemnate: 1. „Istoria creșterii și scăderii imperiului otoman”, scrisă în limba latină, 2. „Descrierea Moldovei”, 3. „Istoria celor două case Brâncovene și Cantacuzene” etc. Amintește, că pentru meritele și cunoștințele întinse a fost ales membru al academiilor de științe, din Apus.

Prin caracterizări scurte dintre cronicarii Munteniei amintește pe: *Moxa* 1620, Constantin Capitanul *Flipseșul* (Șerban Conș.), Radu Logofătul *Greceanu* (Const. Brâncoveanu), Radu Popescu (1733-1744), Ștefan Făncă (Zilot Român).

Dintre Ardeleni pe: *S. Miov*, *George Șincai*, *P. Maior*, caracterizându-le munca și lucrările istorice. În deosebi se oprește asupra cronicii lui Șincai, care în epe cu anul 86 și ajunge cu toate datele și desorerele istorice până la anul 1739, arătând, că lucrarea aceasta este una dintre cele mai de seamă, slugini multor istorici cu date îndrumătoare. Mai amintește pe: *Treboniu Laurian*, cu tendințele lui utopice de a întinde istoria Românilor până la întemeierea Romei; *Papiu Ilarian* „Tesaur de monumente istorice”; *Buritiu* „Părți alese din istoria Transilvaniei” 3 vol etc. Ciperiu mai mult filolog, *Bunea* „Vechile Episcopii românești” etc. *Tincu Velia*, *Popea*,

Puşcariu, I. M. Moldovan, Cogălnicean, — Bălăscu, — Ureche, — Hădeu, — Xenopol, Odobescu — Torilescu, Răscănu, Iorga, Bogdan, Oasiu, Părvu, Lăpădat, Ursu, — despre toţi aceştia protopopul Lupuş ca bun istoric în marginea unei conferenţe, dă orientări literare-istorice, făcând amintire pe scurt despre rezultatele activităţii lor, de muncă la dezvoltarea şi promovarea literaturii noastre istorice. Mai în special se ocupă, scoţând la iveală munca uriaşă a celui mai mare istoric român şi poate chiar european, a lui Nicolae Iorga, care ca nici unul până acum, a cercetat toate ținuturile locuitorilor români, desovind, desvârlind şi desoperind cele mai multe date şi inscripţii referitoare la istoria neamului românesc şi scriind o multime uimitoare de lucrări istorice, foarte mult apreciate în afară, poate mai mult şi mai călduros decât în Ţara Românească, — spre a cărei viză şi glorie le-a scris domnul Iorga în mai multe limbi europene. Deasemenea arată în domnul N. Iorga cel mai bun descriitor de locuri şi caracterizator de oameni. Deşi era ceteşte câteva pagini din cartea: „Oameni cari au fost”, despre episcopul N. Popea.

Cred, că aceste conferenţe literare, dacă autorul lor le-ar publica în broşuri de popularizare, ar face bune servicii tuturor intelectualilor români, cari doresc să fie orientaţi în mod mai sumar asupra uriaşelor stăruinţe, jefte şi ostenele, câte s-au desfăşurat în trecut pentru cultivarea şi promovarea singuraticilor rami de literatură românească, până când literatura noastră a ajuns la starea de frumuseţe, bogăţie, rodnicie şi trăinicie, în care o vedem că străluceşte şi cucereşte în timpul de faţă.

Să nădăjduim că domnul Lupuş, în dorul ferbinte de înaintare şi cunoaştere a învăţăturilor vechi şi nouă, o va face.

Ioan Popa
secr. desp.

NOUTĂȚI.

Botezul Domnului a fost serbat şi în anul acesta cu solemnitate mare în catedrala din Sibiu. A celebrat I. P. S. Sa, Arhiepiscopul şi Mitropolitul nostru Ioan Meşianu, asistat de P. C. Sa, Protosinelul Dr. Eusebiu R. Roşca, şi de domni Ioan Droce, Galacteon Şagău, Mateiu Voilean, Pavel Boldea, Dr. A. Crăciunescu, apoi de diaconii Demet. Câmpăneanu şi Dr. Vasile Stan. Sfinţirea apei s'a făcut în catedrală. La urmă I. P. S. Sa a stropit cu apă sfinţită pe numeroşii credincioşi din biserică, iar pe soldaţii postaţi pe stradă, în faţa catedralei, i-a stropit protopresbiterul militar Pavel Boldea.

Onomastică. Sâmbătă, în ziua sfântului Ioan Botezătorul, Esce-lenţa Sa, Înaltpreasfinţitul nostru Arhiepiscop şi Mitropolit Ioan Meşianu, a primit numeroase felicitări de ziua onomastică, cu graiul, în scris, şi prin fir telegrafic.

Demisia banului croat. Maiestatea Sa, Monarhul nostru, a primit demisia pe care i-a fost înaintată-o de mult banul Croaţiei, domnul Nicolae Tomaşici, şi a numit ban al Croaţiei şi Slavoniei pe dnul Eduard Csuvaj.

„România Jună”, societate academică în Viena, şi-a serbat la anul nou jubileul de 40 ani de existenţă. Vom aduce raport amănunţit despre aceste frumoase serbări.

Ştire ziaristică. Ca deviza: „Români din patru unghieri, uniţi-vă în ouget, uniţi-vă în simţiri”, a apărut în Iaşi foaia naţionalist-democ. a „Unirea”, sub îngrijirea dl. Const. Ifrim şi Al. Căsin, advocaţi. Ziarul este redactat de tinerii cari au luat parte la redeşteptarea naţională din 1906. Măsoarea acesteia, pentru apararea culturii româneşti, s'a prefăcut într'un curent, care prin munca desinteresată a profesorilor N. Iorga şi A. C. Căza a dat naştere partidului naţionalist-democrat. „Unirea” din Iaşi apare odată pe săptămână, Duminică. Abonamentul pe un an, în străinătate: 8 lei. Redacţia şi Administraţia: Iaşi, Str. Gh. Mărzescu 10.

Arderea unei biserici. Duminică tre-cuţă, seara târziu, a izbucnit un foc în biserica evanghelică din Bucureşti. Focul care s'a produs din neglijenţă, a distrus întreg interiorul bisericii. Au ars, între altele, mai multe daruri făcute de regina Elisaveta. Paguba pricinuită se cifrează cu 100.000 lei.

† Letiţia Popovici născ. Todescu, soţia domnului protopop gr.-or. rom. Ioan Popovici din Geoagiu, a adormit în Domnul la 4/17 Ianuarie 1912, orele 3 p. m., după lungi şi grele suferinţe, împărtaşită fiind cu sf. Taine. Rămăşiţele pământeşti îi s'au aşezat spre odihnă eternă în cimitirul bisericii gr.-or. din Geoagiu-suseni, Vineri, în 6/19 Ianuarie a. c., la 2 ore p. m. O înmormântare în pace!

Răscumpărare de felicitare. Domnul Dr. Ioan Fruma, advocat, a contribuit cu 20 cor. la fondul elevilor săraci de la şcoala de aplicaţie a seminarului „Andrian”, drept răscumpărare a felicitărilor din prilejul onomastice.

Şcoala de menaj din Sibiu. Atragem atenţiunea celorlor noştri asupra prospectului „Şcolii de menaj din Sibiu”, publicat în Nr. 1 al ziarului nostru şi în special asupra cursului de „bucătărie fină”, care se începe la 1 Febr. n. s. c., şi asupra căruia se găseşte, în prospectul publicat, toate lămuririle.

† Dr. Alesandru Pop, medic arhidiecezan şi profesor de igienă la institutele din B'j, membru în directoriu Şalufan, membru pe viaţă al „Asociaţiunii pentru literatură română şi cultura poporului român”, membru în consiliul municipal etc., a decedat în mod subit, la 17 Ianuarie st. n. 3 ore d. s. în al 24-lea an al fetei sale căsătorii şi al 52-lea an al vieţii sale plină de muncă stăruitoare, pusă în serviciul binelui public. A fost înmormântat în cimitirul comun gr.-cat din Blaj, Vineri în 19 Ianuarie st. n. la ceasurile 2 1/2 d. a. În veşni amintirea lui!

De la „Asociaţiune”. Subscribitorul birou aduce sincera sa mulţumită în numele Comitetului central, doamnei Eugenia I. Paraschiv născ. Mihăli, din Sebeşul-săseş, care a binevoit, ca şi în alţi ani, a dăruii fondului Muzeului „Asociaţiunii” suma de 10 cor. întru amintirea şcolii sale Ioan Paraschiv fost subjugat reg. şi a fiului său Gregoriu şi a fiicei sale Ana. Sibi, 19 Ianuarie n. 1912. Biroul „Asociaţiunii”.

Târg în Sebeş. Târgul de vite în Sebeş-săseş va fi în 26, 27 şi 28 Ianuarie, iar cel de mărfuri în 29 Ianuarie n.

„Revista politică şi literară” din Blaj apare, cu începerea de la 1 Martie, de două ori pe lună. Formatul rămâne acelaşi, dar fiecare număr va fi de câte 24 pagini. Abonamentul va fi pe un an 16 cor., pe jumătate an 8 cor. Pentru preţuri şi învătători 12 cor. pe an, 6 cor. pe jumătate de an. Partea literară a revistei va fi îngrijită în viitor de dl. Al. Ciura.

Alegere de preot. În comuna Zdrăpţi, tractul Zarandului, a fost (în 27/XII) a III zi de Crăciun alegere de preot. A fost ales cu unanimitate un fiu al acelei comune, Ioan Mateiu, abs. de conserv. şi preot în comuna Peştere. Ii dorim păstorie bună.

Din Păuca. Ni se scrie, că a treia zi de Crăciun s'a dat în comuna Păuca, tractul Merourei, o producţiune teatrală de elamatorică, împreună cu dans, în edifiul şcolii, jucate fiind în pauză şi jocurile istorice româneşti: Călugăruşul şi Băta. Programul foarte bogat a fost executat cu multă esactitate, iar jocurile amintite au trebuit să fie repetate. La petrecere au participat şi câţiva unguri din comună. Pe la miezul nopţii petrecerea a fost conturbată însă de incendiul, izbucnit la moara preotului Patriciu Marcu. A ars întregul edificiu şi numai motorul a putut fi scăpat. Paguba se urcă la 10,000 coroane. Cum s'a născut focul, — nu s'a putut constata.

O nouă împărţire a timpului. Căile ferate franceze se pregătesc să introducă o nouă împărţire a timpului, şi anume de la 1—24 ore. Astfel n'are să mai fie bunăoară 1 ceas după amiază, ci 13 ceasuri, iar la miezul nopţii nu vor fi 12, ci 24 ceasuri. Atât autorităţile militare, cât şi civile au aprobat înnoirea planuită. Mersul de vară al trenurilor franceze va fi întocmit pe 1—24 de ceasuri. În Belgia şi Italia s'a introdus de mai mult timp obiceiul aceste, şi rezultatele sunt foarte mulţumitoare. Se vesteşte, că Elveţia şi Germania vor urma în curând pilda franceză.

Probă de cântări. Reuniunea română de muzică din Sibiu ve ţine probă Miercuri în 24 Ianuarie n. la orele 6 seara în localul obişnuit. Onoraţii membri, dame şi domni, sunt poftiţi a se prezenta în număr complet.

Cas de moarte. Cardinalul Bavona, nunţiu papal în Viena, a decedat Vineri noaptea, după scurte suferinţe, în etate de 62 ani.

Politehnic în Palestina. Din Varşovia se scrie, că fraţii Wyssotzki au dăruit 100.000 de ruble pentru înfiinţarea unui politehnic în Palestina. Pentru acelaşi scop a dat şi milionarul american Schiff o sută de mii de dolari, iar baronesa Oppenheim din Berlin 300.000 de mărci. Sultanul, după oare care trăgănare, şi-a dat învoirea pentru întemeierea noului aşezământ evreesc, a cărui clădire se va începe în timpul apropiat.

Persoană îngheţată. Din Abrud se anunţă, că soţia lui George Prota plecase întruna din dimineţile săptămânii trecute să ducă de mâncare bărbatului său, lucrător în minele dela Roşia. Sosită într'un vârf de deal, a şezut puţin să se odihnească şi a îngheţat. Femeia nu s'a mai deşteptat.

Iarăş achitaţi. Fraţii Zsilinszky, cari au omorât pe deputatul Andrei Achim şi au fost achitaţi de curtea cu juraţi din Giula (sentinţa aceasta a fost anulată), acum la o nouă pertrantare au fost de nou achitaţi. Procesul din urmă a decurs la curtea cu juraţi din Budapesta.

Scrisorile poste-restante. În considerare, că o mare parte din tinerimea necoptă are obiceiul de a purta corespondenţă secretă, şeful poştelor din New York a dat un ordin care opreşte poştele de a primi scrisori poste-restante în Statele Unite. Din motive morale pilda americană ar trebui urmată şi în alte locuri.

Ger cumplit — în procente. Unul dintre z'a e noastre cotidene publice următoarele: La Timişoara gerul de — 20%, la Orşova termometrul nu se ridică peste — 15%, la Arad arată azi dimineaţa — 12% C., în Bucureşti termometrul s'a coborât la — 14%°. — Un termometru, care arată atât de exact dobanda la sută a g-ului, merită neapărat să fie brevetat.

Statistică. Ziarul L'Official din Paris a publicat rezultatul recensământului din Martie 1911 făcut în Franţa. Conform acestor date, în Franţa (şi Corsica) trăiesc astăzi 39,600.000 de persoane. În cincini populaţiunea s'a sporit cu 350.000 de suflete. Parisul are 2,838.000 de locuitori, cu un spor în cincini de 215.000. După Paris urmează Marseille şi Lyon cu câte peste 500.000 locuitori. (Amintim, că Londra are 7,208.000, iar New York 4,700.000 de locuitori).

La fondul Victor şi Eugenia Tordăşianu pentru înălţarea fetelor sărace al Reuniunii meseriaşilor români sibiieni, din prilejul logodirei sodalului pietrar Simion Şefu cu dăoara Elena Murăşanu din Sibiu, la sfatul notarului Il. al Reuniunii Nicolae Roşca, au dăruit: Simion Stanciu cu soţia Elisaveta, Constantin Roşca cu soţia Eva, N. Murăşanu, măcelar cu soţia Ana, N. Roşca, cul. tipograf cu soţia Elena, Simion Şef, sod. pietrar şi dăoara Elena Murăşanu, câte 1 cor., vâd. Maria Radu, vâd. Soră Stoica, câte 20 bani, dăoara Susana Pomăreanu 40 bani, Ioan Murăşanu şi vâd. Maria Roşca, câte 50 bani, sau în total cor. 880. La acelaşi fond au mai dăruit: Valeriu Bologa, învăţăcel croitor, Ioan Oprea, sodal rotar (Budapesta), câte 50 bani, Mihail Sinu, croitor şi Ioan G. Oteanu, paroh (Poiana-sărată), câte 1 cor.

Viaţă socială.

Teatru în Vidra de sus. Corul bisericesc din Vidra-de-sus invită la concertul şi teatru cel va aranja Duminică în 15/28 Ianuarie 1912 în sala şcolii române, sub conducerea domnului învăţător George Nariţa începând la 7 ore seara.

Teatru.

Luni „Der dunkle Punkt”, comedie, Marţi „Des Meeres und der Liebe Wogen”, tragedie.

Concertul meseriaşilor sibiieni.

Concertul de Sâmbătă seară, organizat de Reuniunea sodalilor români în sala cea mare dela Unicum, a fost cercetat de un public foarte numeros din clasa meseriaşilor. Au luat parte şi câţiva membri din societatea căntărească, cu deosebire din tinerimea Sibiului.

Programa concertului s'a alcătuit şi de astădată din compoziţii naţionale româneşti de Dima, Muzilescu, I. Crişan, T. Popovici şi A. Bena.

Corul mixt a cântat, sub conducerea cunoscută a dirigentului Candid Popa, şapte cântece cu măiestrie armonizate, în care s'au distins şi vocile în tenor şi bas ale duetului executat de doi elevi seminariali.

Ca soliştii s'au proluat: dăoara A. Vestemian cu un cântec pentru sopran, dl. I. Stanciu cu 3 melodii de tenor, şi la sfârşit un tinăr seminarist cu 2 arii populare pentru bas. Solişti de asemenea au fost aclamaţi cu multă însufleţire.

Poza umoristică a desfăcut o mare cantitate de ilustrate cu motive din popor şi a contribuit la veselia generală. Îndată după cea dintâi horă a urmat Călugăruşul şi băta, jucate de 10 persoane, conduse de un mult isusit vâtaf.

Concertul, care s'a terminat cu dans, a dat un rezultat moral şi material dintre cele mai mulţumitoare.

th.

Cărţi şi reviste.

Resista Teologică, organ pentru ştiinţa şi viaţa bisericească, apare de două ori pe lună. Nr. 1 din 1 Ianuarie 1912 cuprinde: Cu puteri nouă de Dr. N. Bălan. Clerici ardeleni peregrini în Rusia, de Dr. S. Dragomir. O scrisoare a mitropolitului sârbesc Stefan Stratimirovici către românii ortodocşi din Făgăraş, 24 Februarie 1797, de Dr. I. Lupuş. Organizarea bisericii orientale naţionale maghiare, de Dr. Gh. C. Congresul societăţii ortodoxe a femeilor române. Pruncia lui Isus, de P. Chirca. Ce poate să însemne pentru noi credinţa noastră? de Dr. N. Bălan. Mişcarea literară, de Gh. Comşa. Cronica bisericească culturală. Tipicul cultului religios. — Abonamentul pe anul întreg este 10 coroane. Redacţia şi administraţia: Sibiu str. Răsăritului 11.

„Luceafărul”, revistă literară, artistică şi politică, Nr. 2, 1912 a apărut cu următorul cuprins bogat şi variat: Sextil Puşcariu: Grupări literare şi idei politice (II). Mihail Sadoveanu: Toma. Octavian Goga: Păcat (ocean) Sandu A. Hodoş: Cântec trist... (poezie) Maria Cuntan: De-acasă (poezie) I. Agăbiceanu: Povestea unei vechi (roman). Aice Călugăruş: Colindă (poezie). Agrotus: Liniste. Dări de seamă: D. Tomescu: Ernest Bovet: „Lirism, Epopei, Dramă”. Cronica: I. I. Lăpădatu: Chestiuni economice. Ion Grun: Cronica bucureşteană. Însemnări: Actualitatea şi revistele. Modernism la noi? St. O. Ioşif scoate un nou volum! Concertul de Crăciun al societăţii „Carmen”. Teatru în liber. Sentinela lui Grigorescu. † Ion cavaler de Puşcariu. Şezătoarea lui Tiberiu Brediceanu.

Dela „Asociaţiune”.

Şi-au mai resemnărat felicitările de anul nou următorii P. T. Domni, contribuind în favoarea înzestrării „Muzeului” cu următoarele sume, pentru care le exprimăm mulţumita noastră:

Alexandra Boz, Blaj cor. 2 Dr. Izidor Pop, Lugoj cor. 10 Ilie Dobrota, Poiana cor. 2 George Penţia, Comorăste cor. 2, Vasile Dume, Lăpus cor. 3 Dr. Gavril Buzura, Lăpus cor. 4 Dr. I. Dordea, Oana-Sibiului cor. 5 Dr. Nicolae Itta, medio, Sibiu cor. 10 Nicolau Togan, protopop Sibiu cor. 3 Vasiliu Mice, Olorheiu de Someş cor. 5 Constantin de Colbasi, Spring cor. 3 Dr. Ioan Miclea, pretor, Cisnădie cor. 3 Dr. Lucian Borda, adv. Sibiu cor. 6 Radu St. Miron, Turbese cor. 2 George Vlăssă, preot mil. Inoc cor. 5 Dr. Nicolae Cristea, adv. Oana-Sibiului cor. 6 Ioan Pop Papiriu, protopop S. Szécs cor. 5 Teofil Dragomir, Lupoa cor. 5, Ioan Popescu, Topiţa română cor. 5, Familia Dr. Macelar, Mercurea cor., 10 George Borza, preot Cued cor. 3 Dr. Gavril Sasu, Hateg cor. 10 Dr. Ioan Boca, Răteag cor. 7 Daniela Muntean not. p. M. Uisoara cor. 5 cor. Soma 119. Colecta de mai înainte cor. 321. Suma totală cor. 440.

Biroul „Asociaţiunii”

Nr. 1287/1911.

(1) 2—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de paroh de-venit vacant prin moartea parohului Ioan Popp din parohia de clasa III. Ozun cu filiile Beș-nău, Comolău, Eresztevény, Laborfalău, Réty și Sântion, se scrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru între-girea ajutorului dela stat, având a da jumătate din venite văduvei.

Dela concurenți se pretinde a ști limba maghiară perfect și a cerceta și filiile spre a vedea distanța.

Concurenții vor avea a se prezenta cu prealabila încredințare a protopresbiterului în vreuna din Dumineci s'au Sărbători în Ozun (Uzon) spre a cânta, celebra și cuvânta înaintând și documentele recerute în termenul prefript subsemnatului oficiu protopresbiterial în Bereczk.

Bretcu, 23 Decembrie 1911.

Oficiul protopresbiterial rom. gr. or. al Treiscaunelor în conțelegere cu comitetul pa-rohial.

Constantin Dimian
protopresb.

La **Librăria arhiepiscopaleană** în Si-biu, se află de vânzare:

Album

de

brodării și țesături românești.

Compus și editat

de

Minerva Cosma.

Prețul 16 cor.

Aviz.

Să sprijinim arta română.

Aduc la cunoștință on public, că după un serios studiu ce am făcut bisericilor mari, cu ajutorul Prea Ven. Consistor din Sibiu, m'am stabilit în comuna mea Agârbiciu, tr. Mediaș, unde primesc în lucrare orice pictură în ulei fin, ca: Iconostase, orice icoane și mărimi, cruci, prapori, hramuri pentru școli, praznicare, ori ce renoiri — tot felul de aurituri până la cel mai fin aur veritabil, cu prețurile cele mai favorabile. În timpul de toamnă și iarnă ori ce icoane portative (mo-bile) care le pot executa acasă, le lucrez cu preț foarte moderat.

Pentru lucrurile mele posed numeroase atestate de mulțumire.

Cu deosebită stimă

Nicolae Baci,
pictor bisericesc.

(440) 9—10

(Agârbiciu—Sz. Egerbegy).

SALVATOR

Călcaie de gomă.

Marca lumii.

Neîntrecute în

durabilitate!

(275) 25—52

Se află pretutindenea.

Nr. 59—1912.

Edict de licitațiune.

În 26 Ianuarie 1912 st. n. se va ține la oficiul central al Universității săsești în Sibiu (Piața mare Nr. 15 etajul II) dela 8 până la 12 oare a. m. și la caz de lipsă și dela 3 până la 6 oare după amiază, licitațiune publică verbal și cu oferte scrise, pentru exarandarea de pășunat, pe anul 1912, 1913 și 1914 a următorilor munți și anume:

Nrul curent	Muntele					Prețul de exclamare		Insemnare
	Situatiunea	Numirea	Pădure	Pașune curată	Șip	K	f.	
			jugăre	jugăre	jugăre			
			I. In valea Czodului:					
1	Tălmaciul- mare partea III.	Conțu mic . . .	443-19	278 47	245-18	1277	—	
2		Cornu pleschii .	774-69	127 50	20-11	338	—	
			II. In valea Lotrului:					
3	Orlat partea II. și III.	Cotrona	178-26	107 60	173 94	507	—	
4		Balintru mic .	119 83	132 39	271-46	587	—	
5		Balintru mare .	145-02	161 62	214-48	704	—	
6	Sinna partea II.	Goaza de jos .	84-77	333-29	47 69	394	—	
7		Groapa de jos .	203-19	175 04	149-87	581	—	
8	Veștem partea II.	Furnica . . .	117 29	90-17	179-49	867	—	

Fiecare care voiește a lua arândă trebuie să depună la mâna comisiei de lici-tare înainte de licitațiune 10% din prețul strigării ca vadiu în bani gata, care după lici-tațiune se va restitui aceluia ce nu a obținut arândă, iar celor ce au obținut-o li se va da dacă au depus cautiunea de arândă conform contractului.

Condițiunile mai detaliate de licitațiune și arândă se pot vedea și înainte de ziua licitațiunii la oficiul central al universității în oarele de cancelarie.

Dela oficiul central al universității săsești.

Nagyszeben, 17 Ianuarie 1912.

(4) 1—1

Walbaum,
Comite suprem și Comes.

VASILE BAN

Strada Ocnei 7 ★ SIBIU ★ Strada Faurului 16

în casa sa proprie

„La cizma roșie”

cel mai mare

Depozit de încălțăminte

pentru bărbați, femei și copii de ambele sexe.

Comandele din provincie se execută prompt și cu prețuri moderate, la caz că nu corespund se primesc îndărăt și se schimbă cu altele.

(221) 16—

Trimitem ghete de probă și la locuință în orice timp.

Îngrijiți-vă de viitorul vostru!

Mijlocul cel mai bun, pentru a se scuti pe sine și pe ai săi de lipsă este a se înscrie de membru la

„Asociația Esehiană de ajutoare reciprocă”.

La această asociație poate să se facă membru oricare persoană dela etatea de 21—80 ani. Pe lângă o taxă lunară de 1 cor. și taxa de cazurile de moarte, deja după un an de membrerie i se solvește moștenitorului un ajutor de 2000 cor., iar devenind membrul după cel puțin 3 ani de membrerie, prin oare-care nenorocire neputincios de muncă, i se solvește până când trăiește o rentă lunară de 50 cor. Dacă un membru trăiește 30 de ani dela înscriere, poate ridica în bani gata 2000 cor., însă dispunând membrul că suma de 2000 cor. după moartea lui să o primească moștenitorii, i se solvește membrului pânăce trăiește o rentă lunară de 50 cor. Peste 1400 coroane taxe pentru cazuri de moarte membrul nu e obligat a solvi. Membrii dela etatea de 60—80 ani cel mult 1600 cor. Acești membri însă n'au drept la rente.

După 3 ani de membrerie toate plătirile se pot sistă rămânând membrul asigurat pe o sumă mai mică. Se pot semnă 1—2 cuote (2000—4000 cor.) Atestat medical nu se recere.

Pe lângă solviri lunare moderate și taxe de mîritisuri, poate fiecare a și asigura fetele, dacă acestea n'au trecut etatea de 21 ani. Se pot semnă 1—2 cuote (2000—4000 cor.) Dacă o fată după 3 ani de membrerie rămâne orfană, înceată solvirea taxelor, iar la mîritis, fata primește suma asigurată, ori dacă nu se mărită, la împlinirea etății de 24 de ani. Fetele mici plătesc taxe foarte mici, așa că se pot înscrie chiar îndată după naștere.

Răposând o fată după 3 ani de membrerie, solvim erezilor suma asigurată. Licidările se fac strict în sensul statutelor.

Societatea oferează fiecărui cea mai mare garanță: cuote semnate până la 15.000.000 cor. și 215.000 cor. fond de garanță.

Prospecte și blanchete trimitem gratuit.

Aplicăm secretari în toate orașele și bărbați de încredere în toate comunele.

Asociația Esehiană de ajutorare reciprocă.

Direcțiunea pentru Ungaria:

(474) 2—

Timișoara (Temesvár, Hunyadi-utca 4 szám).

Subsemnatul am onoare a atrage binevoitoarea atențiune publicului-românesc asupra depositului meu de

piane și pianine

asortat cu instrumente din cele mai bune fabrici (**Bösendorfer, Ehrbar, Petrof, Stigl** etc.) cu prețuri de 600—2000 cor. **Armoniiuri de școală** dela 200 cor. în sus.

Cu distinsă stimă: **T. Popovici,**
profesor de muzică.

(411) 12—

Sibiu, strada Cisnădiei Nrul 7.

(Vis-à-vis de hotelul Împăratul roman.)

Români! Replantați viile cu altoi dela firmă română!

„Mugurul”

Însoțire economică, Elisabetopole (Erzsébetváros) Kisküküllő vármegye.

Altoi de vie

calitate distinsă pe lângă prețurile cele mai moderate, soiuri de vin și de masă, viță americană cu și fără rădăcină, ochiuri de altoit, viță europeană cu rădăcină

se află de vânzare la

Insoțirea economică

„Mugurul”

Elisabetopole (Erzsébetváros) Kisküküllő vm.

(455)

Material disponibil în altoi peste

13—

trei (3) milioane.

Școalele noastre de altoi n'au fost atacate de peronosporă.

Altoii sunt desvoltați la perfecțiune!

La cumpărări pe credit cele mai ușoare condiții de plată!

La cerere prețurent și instrucțiuni gratis și franco!

Români! Trimiteți băieții la cursul practic de altoit!

Români! Sprijiniți firmele românești, că numai acelea vă vreau binele!

Prima condiție de reușită este de a folosi material solid.